

Czeladnicy, którzy pełnili funkcję zastępców mistrza, wykonywali lwią część pracy, podążając ściśle za wskazówkami pozostawionymi przez artystę. Mistrz, by sprawnie kierować pracą czeladników, umieszczał na podrysowaniach różne informacje. **SZRAFLOWANIE** informowało, gdzie nałożyć cienie, natomiast **KOD LITEROWY** wskazywał, jakiego koloru użyć, na przykład:

G (hol. *geel*) – żółty
P (hol. *purper*) – fioletowy
R (hol. *roode*) – czerwony

Zastosuj klucz i wypełnij właściwymi kolorami pola sąsiedniej kompozycji.

JOOS VAN CLEVE (OK. 1485-1540/1641) WARSZTAT
OKTARZ SW. RAJNOŁDA, PRZED 1616

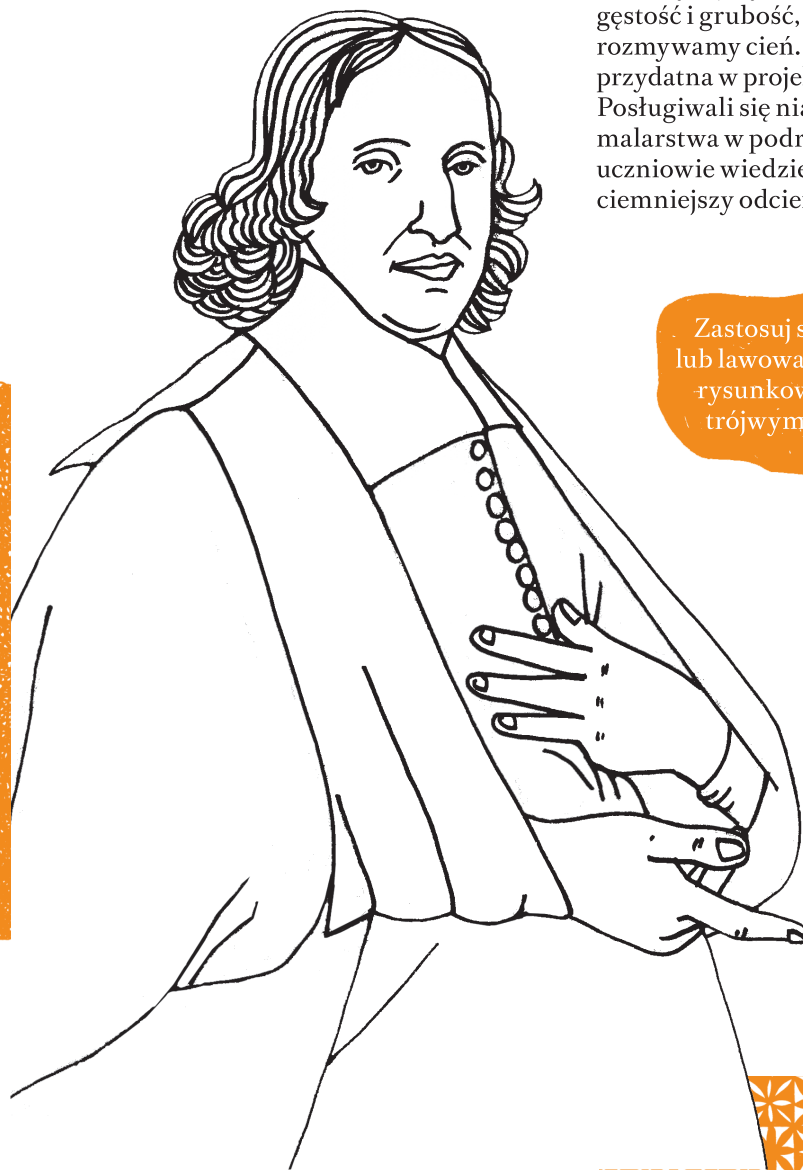
Muzeum Narodowe
w Warszawie

W warsztacie
niderlandzkiego mistrza

LAWOWANIE nazywamy cieniowanie wykonywane poprzez nakładanie pędzelkiem cienkiej warstwy jednolitego koloru. Dzięki temu zabiegowi rysunki stają się bardziej przestrzenne.

SZRAFLOWANIE, czyli **KRESKOWANIE**, to metoda, dzięki której w rysunku lub grafice możemy oddać tony barwne, cienie i trójwymiarowość przedstawianego obiektu lub postaci. Polega na rysowaniu szeregu jednakowych linii równoległych lub krzyżujących się. Zmieniając ich gęstość i grubość, pogłębiamy lub rozmywamy cień. To technika bardzo przydatna w projektowaniu grafik. Posługiwali się nią także mistrzowie malarstwa w podrysowaniach, by uczniowie wiedzieli, gdzie nałożyć ciemniejszy odcień farby.

Zastosuj szrafowanie lub lawowanie, by nadać rysunkowi wrażenie trójwymiarowości.

JAN DE VISSCHER
(1633/1634-1712)
PORTRET KAZNODZIEI
BERNARDUSA SOMERA
(1642-1684), PO 1671

teksty
Maciej Marcinik
projekt graficzny
Homework /
Kasia Walentynowicz

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW
MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

DORADCA PRAWNY

GreenbergTaurig

PATRONI MEDIALNI

artinfo.pl

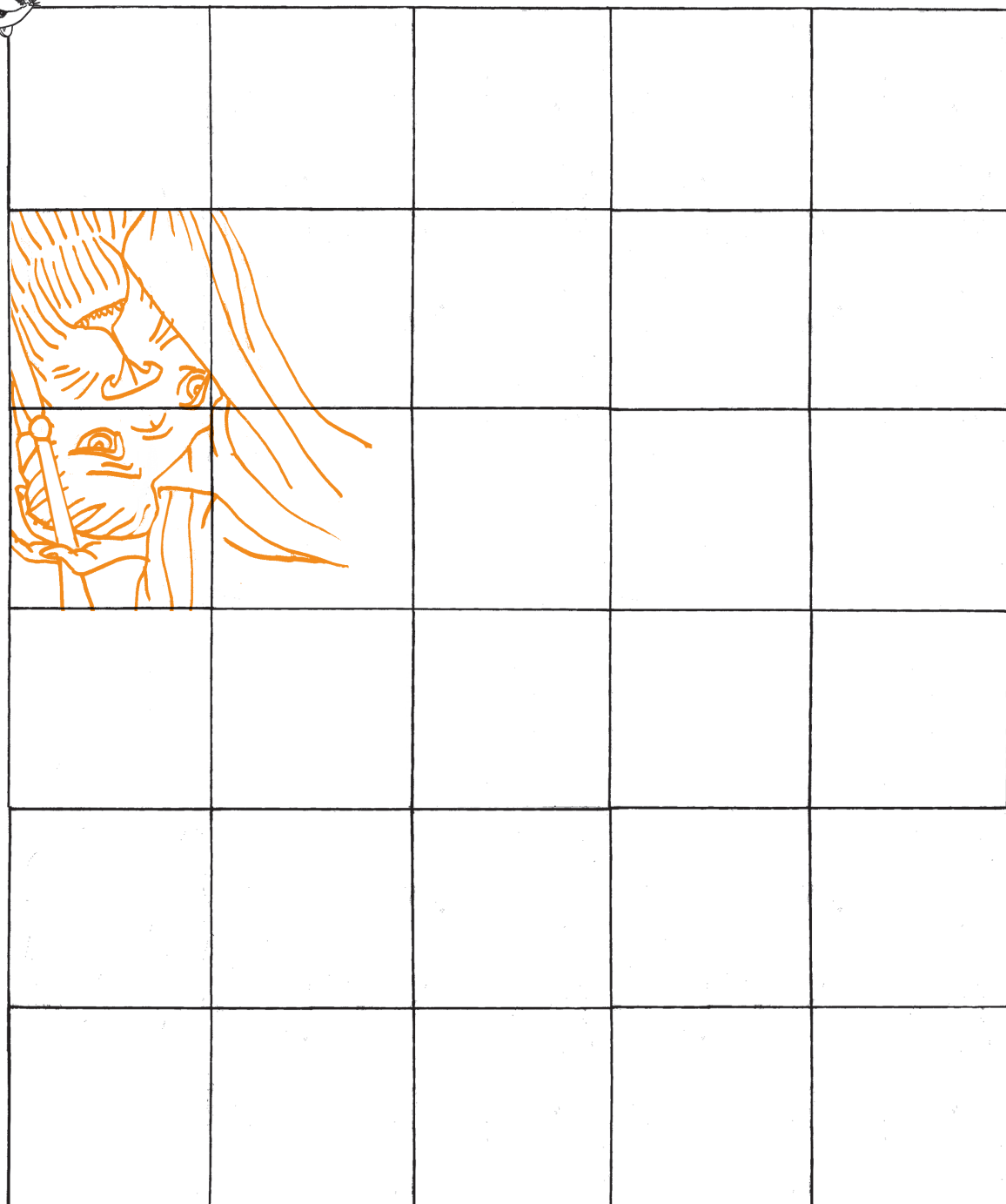
STOLICA

LAMIE

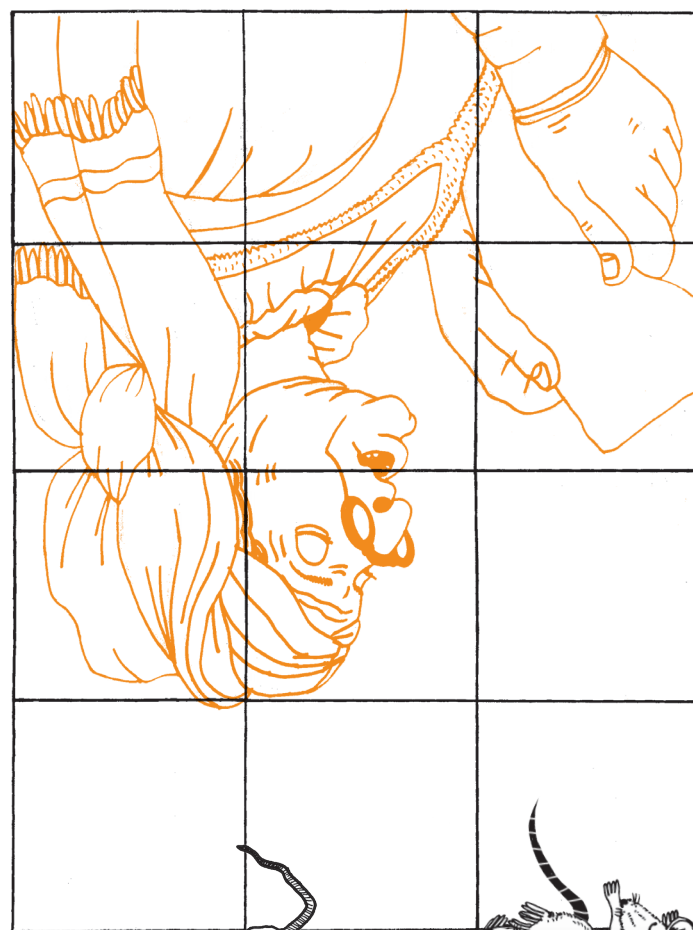
TVP

FRAGMENT VALENTIN LEFEBVRE (OK. 1642-1682), WENECJA, OK. 1681

HENDRICK BLOEMAERT (OK. 1601-1672)
STARUSZKA SPIEWAJĄCA ULICZNĄ PRZYSTĘPIWKĘ (ALEGORIA SŁUCHU), OK. 1625

Wśród
prezentowanych
na wystawie prac
znajdź rysunek,
którego fragment
umieszczono po
prawej stronie.
Korzystając z kratki
skalującej wykonaj
jego kopię.

Aby skopiować kompozycję,
np. ze szkicu na płótno lub
deskę, można się posłużyć
kratką skalującą. Metoda
ta była przydatna, gdy
artysta chciał przeskalować
(powiększyć lub zmniejszyć)
wybrany motyw.

PRZEPRÓCHA
Metodą przepróchy kompozycję przenoszono z projektu na właściwe podłoże. Wcześniej przygotowany rysunkowy szablon dziurkowano wzdłuż konturów postaci i przedmiotów, a następnie nakładano na podłoże i przez otwory przecierano pigment.

FARBY
powstawały w wyniku połączenia spoiwa z rozartym wcześniej na proszek pigmentem (pochodzenia mineralnego) lub barwnikiem (pochodzenia organicznego), którym farba zawdzięcza kolor. Dawniej jako spoiwa używano najczęściej żółtka jajka (farby temperowe), od XV wieku stosowano olej, przede wszystkim lniany.

GRUNT
Tak nazywamy mieszaninę kleju, gipsu lub kredy oraz pigmentu, nakładaną bezpośrednio na deskę lub płótno. Warstwa gruntu zmniejsza chłonność podłoża, a jednocześnie poprawia przyczepność warstwy malarskiej.

VIDIMUS
(łac. zobaczyliśmy) to rysunkowy projekt dzieła, pokazywany zamawiającemu, by mógł ocenić, czy pomysł artysty przypadł mu do gustu.

W warsztatach dawnych mistrzów pracowało wiele osób, wśród nich chłopcy uczący się zawodu. Do ich obowiązków należało m.in. przygotowywanie gruntów malarskich, pokrywanie nimi desek i płócien, rozcieranie pigmentów i barwników, a także sprzątanie. Gdy **TERMINATOR** (czyli chłopiec terminujący w warsztacie) kończył naukę, zdawał egzamin i mógł zostać **CZELADNIKIEM**, czyli wykwalifikowanym rzemieślnikiem pracującym pod okiem mistrza.

